

ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ

(Ἐκδιδόμενη κατὰ Παρασκευὴν.)

ΤΙΜΑΙ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΩΝ

Διατριβῶν ὁ τίχος λσπ.τὰ 25
Βιβλιοποιήσεις καὶ ἀγγελίαι κατ' ἀποκοπήν.

Ἰο Συντάκτης

ΚΩΝΣ Κ. ΦΙΛΟΠΟΥΛΟΣ.

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

ΕΤΗΣΙΑ . . . Δραχ. Ν 44.
Πληρωτέα καθ' ἑξαμήναιον

Τὰ δημοτικὰ ἡμῶν.

—ο—

Ἵτι τὰ δημοτικὰ ἡμῶν πράγματα περιήλθον ὑπὸ πᾶσαν ἐποψὴν εἰς τὸ ἀδιοίκητον, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἰπωμεν ἡμεῖς, ἀφοῦ αὐτὰ τὰ πράγματα μόνον φωνὴν δὲν ἀφήνουν περὶ τούτου. Ὅτι ἡ κατάστασις αὕτη τῶν δημοτικῶν ἡμῶν πραγμάτων ἐπιδρᾷ ἀμέσως καὶ ὀλεθρῶς ἐφ' ὅλων τῶν ἀναφορῶν τοῦ ἡμετέρου πολιτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ βίου δὲν εἶναι ἐπίσης ἀνάγκη ν' ἀποδείξωμεν ἡμεῖς, ἀφοῦ τοῦτο μαρτυρεῖται καθ' ἑκάστην ἔμφανως διὰ περιστατικῶν ἀρκούντως εὐγλωττων. Ὅτι ἡ κατάστασις αὕτη παρατεινόμενη, θὰ παραγάγῃ τὸν τόπον εἰς τελείαν ἀποσύνθεσιν καὶ θὰ ὀπισθοδρομήσῃ αὐτὸν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐν τῷ σταδίῳ τῆς προόδου καὶ τοῖς τυφλοῖς δῆλον. Ὅτι τὸ ἔννομον δημοτικὸν σύστημα ἐξηφανίσθη παρ' ἡμῖν τελείως καὶ ἀντ' αὐτοῦ διέπει τὰ τοῦ δήμου παραπαύον σύστημα ἀκατονομάστου δημοτικῆς διοικήσεως, καταπροδίδον πᾶσαν δημοτικὴν ὑπόθεσιν καὶ σφραγίζον πᾶν ἔννομον δημοτικὸν συμφέρον, δὲν θὰ εἰπωμεν ἡμεῖς, ἐφ' ὅσον διὰ μυρίων στομάτων ὀμιλεῖ περὶ τούτου ἡ ἐνεστῶσα κατάστασις τοῦ ἡμετέρου δήμου. Ὅτι ἡ κατάστασις αὕτη ἐπέβαλε τὴν ἀποθάρσυνσιν εἰς τὸ πνεῦμα τῶν δημοτῶν καὶ τὴν ἀπεθυσίαν περὶ τῆς αὔριον δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἰπωμεν ἡμεῖς, ἕκαστος δὲ διόδῃ ἐν τῇ συνειδήσει του. Ὅτι τοιοῦτον δημοτ. σύστημα προσάπτει μῶνον, σχεδὸν ἀτιμίαν εἰς τὸν δῆμον ἡμῶν, καὶ σαλεύει τὸ ἔδαφος ἐφ' οὗ ἰστάμεθα, ἕκαστος δύναται νὰ συναισθάνηται καὶ δυστυχεῖς οἱ μὴ συναισθανόμενοι τοῦτο. Μῆτε περὶ τῶν αἰτίων τῆς καταστάσεως ταύτης θὰ εἰπωμέν τι, διότι εἰσὶν ἀρκούντως γνωστὰ, διὰ νὰ μὴ ἐπαναλαμβάνωνται, καὶ πλείοτερον ἀλγεῖν διὰ νὰ μὴ λέγωνται ἀνωδύτως.

Ἐκεῖνο ὁμοί ὅπερ καὶ παρ' ἡμῖν καὶ παντὶ δημοτῇ ἐπιβάλλεται νὰ εἰπωμεν εἶναι ὅτι ἡ κατάστασις αὕτη ἐν τῷ δήμῳ, ὅστις ἐστὶν ἡ κοινὴ ἐστία ἐξ ἧς ἐκπέμπονται καὶ τὰ σωτήρια καὶ τὰ φθοροποιὰ παραδείγματα, δὲν δύναται νὰ παραταῖ ἐπὶ πλέον, χωρὶς τῆς πλήρους καταστροφῆς τοῦ τόπου τούτου ὑπὸ ὕλικὴν καὶ ἠθικὴν ἐποψίν.

Ἀλλὰ τίς θὰ σώσῃ ἡμᾶς καὶ τὸν τόπον ἐκ τῆς συμφορᾶς ἧτις ἐνέσκηψεν ἐφ' ἡμῖν τῶσον δεινὴ; Ἰδοὺ τὸ ζήτημα, ὅπερ ἔπρεπε νὰ εἶχε πρὸ πολλοῦ προβληθῇ εἰς τὴν κοινὴν συνείδησιν καὶ ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐπεβλήθη ἅπαντες, ὅτι τὰ κοινὰ τῆς νοσηρᾶς καταστάσεως φάρμακα εἰσὶν ἀνίσχυρα νὰ ἐπαναφέρωσι τὴν υγείαν καὶ τὴν εὐεξίαν εἰς τὸ σεσηπὸς ἡμῶν δημοτικὸν σύστημα.

Ἡ σωτηρία τοῦ τόπου καθ' ἡμᾶς ἔγκειται εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν τῶν δημοτῶν καὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τοῦ Κράτους. Τὸ ἡμέτερον μὲν τῶν δημοτῶν ἐπὶ τοῦ προκειμένου καθήκον ἐστὶ, νὰ δείξωμεν ὅτι δεινῶς μᾶς καταθλίβει ἡ παρούσα κατάσταση τοῦ δήμου ἡμῶν, ὅτι θαθῶς συναισθανόμεθα ὅλην τὴν ἐπάχθειαν αὐτῆς καὶ διαβλέπομεν ἰναργῶς τοὺς ἐγκειμένους αὐτῇ κινδύνους καὶ ὅτι κερύτατα φέρομεν αὐτήν· νὰ δείξωμεν δὲ τοῦτο

διὰ πράξεων ἀναμφισβητήτων καὶ εὐπαρησιάζων. τῆς δὲ κυβερνήσεως τὸ καθήκον ἐστὶ, ἐνωτιζομένης τῆς καταστάσεως ταύτης τοῦ τόπου, καὶ τῆς ψυχικῆς διαθέσεως τῶν δημοτῶν, νὰ θρασῆ νομίμως δημοτικὸν σύστημα εὐθροποιῶν ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν.

Ἡ ἐνέργεια αὕτη ἡμῶν τῶν δημοτῶν καὶ ἡ τῆς Κυβερνήσεως, ἐστὶν καθ' ἡμᾶς ἀλληλένδετοι. Ὁ φειλομεν ἡμεῖς νὰ δείξωμεν τῇ Κυβερνήσει τοῦ περιήλθομεν, νὰ δείξωμεν δὲ τοῦτο διὰ τρόπον, μαρτυροῦντος περὶ τοῦ βαθμοῦ τῆς ἐξαχρειώσεως τοῦ δημοτικοῦ συστήματος, διὰ νὰ ἐκδιώσωμεν τὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου Κυβερνητικὴν ἐνέργειαν.

Εἶναι μὲν ἀληθές ὅτι ἡ Κυβέρνησις πρὸ πολλοῦ εἶναι πληρέστατα πληροφορημένη ἐκ διαφόρων καὶ πολλαπλῶν ἀσφαλῶν πηγῶν περὶ τῆς θέσεως εἰς ἣν περιήλθον τὰ δημοτικὰ ἡμῶν πράγματα καὶ περὶ τῆς τελείας ἀνικανότητος τοῦ διέποντος αὐτὰ, ὅσα δὲ περὶ τούτων γνωρίζει ἦταν πλέον ἢ ἐπαρκῆ ἵνα δικαιολογήσῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐσχάτων μέτρων· ὅλλ' ἐφ' ὅσον ἐν Ἑλλάδι, τὴν κυβερνητικὴν ἐνέργειαν προκαλοῦσιν ἢ ἀναστῆλλουσι δυστυχῶς δευτερεύουσαι ἀσέφεις καὶ ἀσύστημα ὀλεθρᾶς συναλλαγῆς τοῦ κείνου πρὸς τὰ ἄκρα, τὴν κατὰ τοῦ ἡμετέρου δημοτικοῦ συστήματος κυβερνητικὴν ἐνέργειαν ἔπρεπε νὰ προκαλέσῃ διαμαρτυρία ἐκ μέρους ἡμῶν ἔμφανῆς καὶ ἱκανῆ νὰ παραγάγῃ τὴν Κυβέρνησιν εἰς τὸ δίλημμα, ἢ ν' ἀνακρούσῃ στενωπρῶς ὅτι χάριν ἰδίων μικροπολιτικῶν συμφερόντων, παραδίδει τὴν δευτερεύουσαν τοῦ βασιλείου πόλιν, δούλην ἀλευθέρωτον εἰς τὴν ἀθλιότητα τοῦ ὑφισταμένου δημοτικοῦ συστήματος, ἢ νὰ ἐκπληρώτῃ τὸ ἐπὶ τοῦ προκειμένου καθήκον αὐτῆς, παύουσα τὸν δῆμαρχον.

Τὶ ἐπράξαμεν ἡμεῖς ἵνα παραγάγωμεν τὴν Κυβέρνησιν εἰς τὸ δίλημμα ἐκεῖνο, ἢ σώσωμεν τὸν τόπον ἐκ τοῦ θαλάθρου εἰς ὃ ἀκτασχέτως φέρεται ὠθούμενος ὑπὸ πλείστων ὄσων ἐνόμων ἐνεργειῶν καὶ προθέσεων; Ὅλοι συναισθανόμεθα καὶ ὁμολογοῦμεν τὴν ἀθλιότητα εἰς ἣν περίεστη ὁ τόπος, διαβλέπομεν δὲ τοὺς κινδύνους ὑφ' ὧν ἀπειλούμεθα· ἀλλὰ τὸν περὶ τῆς σωτηρίας ἀγῶνα ὀλοκλήρως ἐγκατελείψαμεν εἰς τὰς ἐγχεύρας ἐφημερίδας, αἵτινες μ' ὅλον ὅτι δὲν ἀξιοῦσι δικαιώματα, ἐπέτελεσαν ἅπασαι τὸ ἑαυτῶν καθήκον λίαν εὐσυνειδήτως καὶ εὐθαρσῶς, καὶ βλον τὸν ὑπὲρ τοῦ τόπου πόνον μᾶς ἐκχύνουσαν περὶ τὰς τραπέζας τῶν καφενείων, ὅπου τὸν πίνωμεν τὸν πρῶτον ἢ μεταμεσημβρινὸν καφὴν ἡμῶν. Τὶ ἔπραξε ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ τόπου ἡ καλὴ τάξις τῆς πόλεως ἧτις λέγει ὅτι αἰσθάνεται ὅλην ἐπάχθειαν τοῦ δημοτ. συστήματος καὶ θρηνεῖ ἐπὶ ταύτης; ὑπέγραψε μίαν ἀναφορὰν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, συνεκρότησε μίαν ἐπιτροπὴν ἵνα παραπονεθῇ δι' αὐτῆς πρὸς τὸν Νομάρχην; εἶχε τὸ θάρρος νὰ στείλῃ μίαν ἐπιτροπὴν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἵνα πείσῃ αὐτήν ὅτι ἐκθέτει τὴν ἐκείτης ἀξιοπρέπειαν καὶ τιμὴν ἀνεχομένην κατάστασιν καταστᾶσαν ἀφύρητον; Τὶ ἔπραξε τὸ ἡμέτερον δημοτικὸν συμβούλιον ἀπέναντι καταστάσεως πραγμάτων ἀξιοθρηνητῶν, ἧς ἐστὶν ὁ ἐγγύτερος μάρτυς; ἔφαρξεν τις τῶν κ. κ. συμβούλων ἐπὶ

νώπιον τοῦ σώματος μίαν πρότασιν ἀποδοκιμαστικὴν ἐγείρουσαν σκάνδαλον καὶ προκαλοῦσαν τὴν κυβερνητικὴν παρέμβασιν καὶ ἀνευ τῆς ἐπιψηφίσεως ἢ τῆς παραδοχῆς τῆς; Τὶ ἐπραξάν τέλος οἱ κορυφαῖοι τῆς κατὰ τοῦ δημάρχου ἀντιπολιτευσεως, ἀπέναντι τῆς ἀτασθαλίας τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς; Ἐγράψαν καὶ ὑπέγραψαν μίαν διατριβὴν πρὸς ἔλεγγον τοῦ παραπαύοντος δημοτικοῦ συστήματος; διεμήνευσαν κατὰ τινα τρόπον ἐπίσημον τὸ περὶ τοῦ δημοτικοῦ συστήματος φρόνημα τῶν φίλων τῶν; ἐξεφώνησαν ἕνα λόγον περὶ τῆς θέσεως τῶν πραγμάτων; ἤλθον τοῦλάχιστον νὰ παρηγορήσωσι τοὺς ἀνθρώπους τῶν, ἐν ἡμέραις δεινῆς δοκιμασίας, ἢ ἔκριναν τοῦ κόπου ἀνάξιον νὰ ἴδωσιν αὐτοὺς ἀφοῦ δὲν ἐπέκειντο ἐκλογαί;

Τὸ συμπέρασμα ἡμῶν λοιπὸν εἶναι, ὅτι ὡς ὅλοι εἴμεθα ὑπεύθυνοι, διότι ποιήσαντες συμβεβηκότων πρὸς τὴν συνείδησίν μας, ἐξελέξαμεν δῆμαρχον ἀνδρα ἀνίκανον νὰ διαχειρισθῇ τὴν δημοτικὴν ἀρχὴν κατὰ τὰς ἀξιώσεις τῆς συλλογισμένης μερίδος τοῦ τόπου καὶ ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν καὶ τοῦ βαθμοῦ τοῦ πολιτισμοῦ αὐτοῦ, εὐθὺς ἅπαντες εἴμεθα ὑπεύθυνοι διὰ τὴν διατήρησιν τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς πολιτείας μας; ἐκεῖνος, αἵτινα ἐπῆλθον ἵνα δικαιώσωσι διὰ μηριστῆν ἠδὴ φορὰν τὴν ἀρχὴν ὅτι ἕκαστος τόπος εἶναι ἀξίος τῆς τύχης του· ὅτι δεύτερον δὲν ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ παραπονόμεθα κατὰ τῆς Κυβερνήσεως ὡς μὴ λητρούσης ἡμᾶς, ἐφ' ὅσον ἡμεῖς οὐ μόνον οὐδὲν πράττομεν πρὸς σωτηρίαν μας, ἀλλὰ καὶ δὲν ἔχομεν τὸ θάρρος εὐτε νὰ εἰπωμεν καὶ πρὸς αὐτήν, κατὰ τινα ἔμφανῆ καὶ πικηγορικὸν τρόπον, ὅτι πᾶσχομεν καὶ ὅτι θέλομεν νὰ σωθῶμεν· ὅτι τρίτον, εἴμεθα ὅλοι ὀλίγον ὑποκριταί, διότι δὲν αἰσθανόμεθα ὅσον λέγομεν τὰ ἀποτελέσματα τῆς καταστάσεως ἧς οἰκτεροῦμεν καὶ τοῦ τοῦ ἢ ἀπόδειξις ἐστὶν ἡ ἡμετέρα ἀναισθησία, ἧτις ἤθελε προκύβῃ αὔριον ἐμφανεστερά, ἐν αὔριον ἐκαλούμεθα νὰ ἐκλέξωμεν νέους δημοτικούς ἀρχοντας, ὅπου τὸν καὶ πάλιν ἠθέλωμεν ἀποβλέψαι εἰς τὰ αὐτὰ πρόσωπα, ὅπου τὸν καὶ πάλιν ἕκαστος ἡμῶν ἤθελε κατασιγήτῃ τὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεώς του, ἵνα ἀκούσῃ τὴν φωνὴν τοῦ ἀτομικοῦ συμφέροντος καὶ εὐρεθῇ εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖ οὗ ἐξ οὗ νομίζει ὅτι δύναται νὰ τὸ ἐξυχρητήσῃ ἀσφαλέστερον. Παύομεν τὰ συμπεράσματα, διότι πολὺ φοβούμεθα μὴ ὡς τέλους ἡ σειρά τῶν σφαλμάτων μᾶς ἀξή εἰς τὸ γραφικὸν συμπέρασμα ὅτι, τοιοῦτος; ἔπρεπε ἡμῖν ἄρχιερεῖς, καὶ ὅτι ὀφείλομεν εὐγνωμοσύνην καὶ εὐλογία; εἰς τοὺς δόντας ἡμῖν τοῦτον.

Α Τ Ε Λ Ε Ι Α

τῆς σταφίδος ἐν Ἀμερικῇ.

—X—

Καθ' ὃν χρόνον ἐπαναλαμβάνεται ἐν τισιν ἐφημερίσιν ὁ τόσος μάταιος λόγος καὶ πᾶτατος περὶ γνωμῶν καὶ ἰδεῶν καὶ μεθόδων πρὸς βελτίωσιν

του πρώτου και μεγίστου προϊόντος της χώρας ήμων, — πάταγος όστις, πρέπει να όμολογήσωσιν αϊ συνάδελφοι, ού μόνον ούδέν πρακτικόν και άγαθόν αποτέλεσμα έσχε διά την τύχην της έλλην. σταφίδος, άλλ' έσως και επίζημιος απέβη μαρτυρήσας υπέρμετρον φόβον και άνησυχίας και γυνόμενος αίτία, ίνα τά Κράτη, άρ' ών προσπαθούμεν να επιτύχωμεν πλεονεκτήματα υπέρ του προόντος ήμων, αναπτύξωσι άυστηροτάτην εις τήν να παράσχωσιν ήμίν τά ζητούμενα ώφελήματα, — έσμέν εις τήν λίαν εύάρεστον θέσιν ν' ανακοινώσωμεν πρός τούς ήμετέρους άναγνώστας πληροφορίας τινας, μαρτυρούσας ότι έσκοπος και ένδελεχής έξακολουθεί ή φρονις της Κυβερνήσεως, έγγυθι δέ εύρίσκαται ώς πρός έν τών σημείων της ενεργείας αυτής ή πρακτική και αίτία του ζητήματος λύσις.

Ως ένθυμούνται οί άναγνώσται ήμων, πέρυσιν ή Κυβέρνησις άπέστειλεν εις Αμερικήν τόν έν Λονδίνω Έλληνα πρεσβευτήν κ. Γεννάδιον μετά της ειδικής έντολής, όπως διαπραγματευθή την άτελή εισαγωγήν της έλλ. σταφίδος έν Αμερική, ότι δέ ο κ. Γεννάδιος δεξιώς έργασθεί και παρά τή πρώην Αμερικανική κυβερνήσει ίδίως δέ παρά τοις νομοθετικοίς σώμασι της χώρας εκείνης, επέτυχεν, όπως ή σταφίς ήμων περιληφθή εις τά είδη, ών την άτέλειαν συνέστησεν εις τας βουλάς ή κατά τόν χρόνον εκείνον έπιστροφή του προϋπολογισμού. Ένθυμούνται επίσης οί ήμετέροι άναγνώσται, ότι ή Αμερικανική βουλή, έν ή έπλειονοψήφη τότε ή μερίς ή υπέρ της καταργήσεως τελωνειακών τινων δασμών κρυφθείσα, άπεδέχθη τας προτάσεις της έπιτροπής, ότι δέ τó νομοσχέδιον παρεπέμφθη εις την Γερουσίαν, όπως έξετασθή και κυρωθή και ύπ' αυτής. Αλλά τά μέλη της έπιτροπής της Γερουσίας διέσπασαν τας γνώμας, και ένφ πάντα, χάρις εις τας ιδιαιτέρας ενεργείας της ήμετέρας κυβερνήσεως, άπεδέχοντο την άτέλειαν ώς πρός την σταφίδα και τινά άλλα είδη, δέν παρεδέχοντο αυτήν ώς πρός τά πλείονα είδη. Έπικειμένων τότε και τών νέων έκλογών του Κογκρέσου τó νομοσχέδιον εκείνο έμεινεν έκκεκρέμας, τοσούτω μάλλον, όσω τó δημόσιον φρόνημα κατείχει υπό προστατευτικών τάσεων και καταδήλως άντίκειται εις τήν κατάργησιν τών προταθέντων δασμών, οί πλείους δέ τών πολιτευομένων έφιλοτιμούντο να κατέλθωσι εις τόν έκλογικόν άγώνα με τας προστατευτικάς ιδέας του πλήθους.

Αί έκλογαί διεξήχθησαν και έκράτησεν ή πολεμία της καταργήσεως τών δασμών μερίς. Κατόπιν της τοιαύτης έκλογικής έκβάσεως τó έδαφος δέν ήτο, έννοείται, έπιτηδίου, όπως ή Κυβέρνησις ήμων επιδιώξη εύθύς πάλιν παρά τή νέα βουλή την έπιτυχίαν του σκοπού αυτής. Αλλά ήδη άρνού Ικανός παρήλαθε χρόνος και επαγιάθη ή νάσιπολιτική κατάσταση έν ταις Ηνωμέναις πολιτείαις, επανήλθε δε τó ζήτημα της ανάγκης περί καταργήσεως δασμών τινων — διότι τούτο θεμελιωδώς πλέον ύφίσταται έν Αμερική, άρ' ή; ή πληθώρα τών προσόδων του Κράτους και τά κολοσιαία περισεύματα έδημιούργησαν άμηχανίαν και κρίσιν οικονομικήν, δυσκόλως έννοουμένην παρ' ήμίν και ένέβαλον εις σοβαράς μερίμνας τας κυβερνήσεις της χώρας εκείνης — ή Κυβέρνησις ήμων επανέλαθε συντονωτέρας τας ενεργείας αυτής, επεφόρτισε δέ πρό τινος τόν έν Νέα Υόρκη ήμετέρον πρόξενον, όπως συνεχίση παρά τοις μέλεσι τών βουλών τά διαβήματα του κ. Γενναδίου πρός επιψήφισιν νομοσχεδίου άφίνοντος άτελή την εισαγωγήν της Έλληνικής σταφίδος έν ταις Ηνωμέναις Πολιτείαις της Αμερικής.

Ο κύριος Μπόττας μεταβάς εις Βασιγκτώνα, ανακοινεί ήδη επισήμως ότι έξεπλήρωσε την έντολήν αυτού, ότι δέ τά περί της καταργήσεως του δασμού τών έλληνικών σταφίδων εύρίσκονται εις λίαν εύάρεστον σημείον, προσδοκωμενης προσεχισταίτης και όριστικής της λύσεως του ζητήματος κατά τας εύχάς της Έλλ. Κυβερνήσεως και του Έλλ. Δαού. Το εύάρεστον άγγελμα σπεύδον

τες να μεταδώσωμεν εις τούς έκ Πελοποννήσου ίδία άναγνώστας ήμων, θεωρούμεν περιττόν να έξάρωμεν την ιδιαιτέραν και έθνικάν αυτού σημάσιαν. (Έκ της «Παλιγγενεσίας»)

Η Φυλλοξήρα.

—(—

Τά τρία τέταρτα της Σικελίας και τó όγδοον της Σαρδηνίας είνε προσβεβλημένα υπό της φυλλοξήρας. Η νόσος αυτή λυμαίνεται πρός τούτους πολλούς άμπελώνας του Πεδμεοντίου, της Λομβαρδίας, της Καλαβρίας, και τινας της Τοσκάνης. Η πρόδος της φυλλοξήρας, έν Σικελία ιδίως, είνε καταπληκτική, εις πολλά δέ διαμερίσματα της νήσου ταύτης ύπελογίζουσιν ότι λίαν ταχέως θά παύσωσι σχεδόν τρυγούντες.

Έν Πορτογαλλία επίσης ποιείται διαρκώς πρόδος, ή δέ νήσος Μαδέρα είναι καθ' ολοκληρίαν προσβεβλημένη.

Πλήν της Κριμαίας είναι προσβεβλημένη και ή Βεσσαραβία, ένθα ήδη εις 850 περίπου στρέματα άμπελώνων, εύρηται ή φυλλοξήρα.

Κατά την ύποβληθείσαν εις την πρό τινος συνελθούσαν άνωτάτην επί της φυλλοξήρας γαλλικήν έπιτροπήν έλθεσιν του διεθυντού της Γεωργίας κ. Τισσεράν, ή φυλλοξήρα εξακολουθεί προσδεύουσα έν Γαλλία. Κατά τά δύο τελευταία έτη ή νόσος αυτή προσέλαβε τούς άμπελώνας και έτέρων τριών νομών. Αλλά ή πρόδος αυτή της φυλλοξήρας, κατά τόν κ. Τισσεράν, παρατηρείται και εις άπάσας τας άλλας άμπελοφόρους χώρας, (πλήν της Ελλάδος, ήτις μέχρι τουδε έμεινεν άπρόσβλητος) με μόνην την διαφοράν, ότι ένφ έν Γαλλία λαμβάνονται δραστήρια μέτρα πρός παρακώλλησιν της προόδου της νόσου, εις τας άλλας άμπελοφόρους χώρας τά λαμβανόμενα μέτρα, είναι άνεπαρκή και δυσεφάρμοστα.

Η έκκλησιαστική μουσική.

—(—

Η γενομένη κατ' αϊτάς ένταύθα άπόπειρα πρός εισαγωγήν της τετραφώνου μουσικής έν τφ Μητροπολιτικφ ναφ ήγαγεν εις μέσον τó ζήτημα κατά πόσον ή νυν έν ταις ήμετέραις έκκλησιαίς ψαλμωδία έστι πατροπαράδοτος και έθνική, σεμνοπρεπής δέ και πρέπουσα και συνεπώς κατά πόσον ή αντικατάστασις αυτής διά της τετραφώνου θίγει τας έκκλησιαστικάς ήμων παραδόσεις. Η συζήτησις του ζητήματος τούτου ήγαγεν εις φώς πλείστας όσας ήμαρτημένας ιδέας και συγκεχυμένας δοξασίας αίτινες επικρατούσι παρ' ήμίν επί του άντικειμένου τούτου ως πραγματικά αλήθειαι και αίτινες έλέγχουσι τελείαν άγνοιαν του υπό συζήτησιν θέματος. Και είναι μόν άληθές ότι τó ζήτημα της έκκλησιαστικής μουσικής δέν διερωτίσθη μέχρι σήμεραν επαρκώς, μ' όλας τας καταβληθείσας προς τούτο προσπάθειαις παρά σοφών άνδρών, διά την έλλειψιν ιστορικών άσφαλών στοιχείων, ούχ' ήττον τά πορίσματα της γενομένης έπιστημονικής έρευνής επί της Ιεράς του μέσου αιώνα μουσικής ήμων, είσι τοιαύτα, ώστε να μη δικαιολογώσι κατ' ούδένα τρόπον την ήμετέραν άγνοιαν περί της ιστορικής καταγωγής και της γνησιότητας της σημερινής ψαλμωδίας.

Οί πλείότεροι παρ' ήμίν φρονούσιν ότι αποβάλλοντες τών Ιερών ναών τó σημερινόν μουσικόν σύστημα, άπαρνόμεθα Ιεράν παράδοσιν, παραδοθείσαν ήμίν υπό τών αίωνων, ότι προδίδομεν τά πάτρια και καινοτομούμεν άσεβώς έν τη έκκλησιαστική τάξει και όμως έπισταμένη του ζητήματος μελέτη δει-

κνύει ότι τούναντίον, διά της έξοδεύσεως αυτής έκ τών ναών επανερχόμεθα εις άκραϊφνεστέραις έθνικάς παραδόσεις και εισάγομεν μουσικόν σύστημα ολιειότερον εις αυτάς: Έπί τοσούτον δέ πλανώμεθα έκ της μακράς συνηθείας ώστε τó σημερινόν μουσικόν σύστημα κρίνομεν και ύπολαμβάνομεν ως σεμνοπρεπές και σοβαρόν, καταλληλότερον δέ συνεπώς εις έξύμνησιν του Θεού, ένφ οί τόνοι αυτού έν τη τελευταία αναλύσει των έξελέγχωνται τόνοι μουσικής έκκελυμένης και στοιχείαι θυνείας μελωδίας.

Η άπόδειξις τούτου και μακρά ήθελεν είσθαι και διαφεύγει την άποστολήν πολιτικής έφημερίδος: θά προσπαθήσωμεν έντούτοις διά βραχέων να δείξωμεν ότι μήτε καινοτομούμεν, μήτε άσεβούμεν μήτε τας παραδόσεις της έκκλησίας άπαρνόμεθα συνιστώντες την έν αυτή παραδοχήν της τετραφώνου λεγομένης μουσικής.

Η μουσική έν τε τη φυσική αυτής καταστάσει και έν τη άνυψώσει της εις τελείαν τέχνην άποτελει πάντοτε άναπόσπαστον μέρος του βίου τών λαών και έθνών, παρομαρτεί δέ ταις φάσεσι και περιπετειαις του έθνικου βίου, συνανυψούται και συνταπεινούται μενά τών καταστάσεων του έθνους και αναλόγως του πολιτισμού και της εκπαιδεύσεως αυτού. Είναι όθεν άνάγκη να έρευνηθή κατά ποίαν περίοδον του έθνικου ήμων βίου διεμρφώθη τó σημερινόν σύστημα της έκκλησιαστικής μουσικής, ίνα έκ τούτου κρίνωμεν πρώτον την αρχαιότητα αυτού, δεύτερον την καταγωγήν του, τρίτον έκ ποιάς ψυχολογικής καταστάσεως του έθνους ένεπνεύσθη, τέταρτον την καλλιτεχνικήν αυτού άξίαν και πέμπτον κατά πόσον διερμηνεύει καταλήλως τας έννοιαις τών ύπεδουομένων αυτώ ύμνων.

Από της άπωτάτης αρχαιότητας τó Έλληνικόν έθνος εκαλλίεργει την μουσικήν, προσήρμοζε δέ εις αυτήν τούς προς τó θεόν ύμνους, είτε ούτοι άπευθύνοντο εις τούς ψευδείς της ειδολολατρίας θεούς, είτε κατόπιν εις τόν αληθινόν Θεόν του χριστιανισμού διότι εύλόγως έφρόνουσιν ότι ή μουσική «μετάρσιον ποιεί τόν λογισμόν» Περί τούτου πολλά και άναμφίλεκτα ύπάρχουσι τά μαρτύρια. Έπειδή δέ την ύλην της μουσικής προσφέρει ό έθνικός βίος, ως άνωτέρω έφρήθη, έκαστον έθνος άρέσκειται εις ώρισμένον σύστημα μουσικής ένέχον τά στοιχεία αρχηγόνων τινων τύπων, μεταδιδόμενων κατά παράδοσιν, οικείων δέ εις όλων τών άτόμων τά όψα και τας διαθέσεις. Τοιαύτης τινός ίδίας μουσικής δέν ήτο έστερημένον τó Έλληνικόν έθνος έν τη αρχαιότητι: παρατηρούμεν ότι κατά την λαμπράν εποχήν της αρχαίας Ελλάδος, άναπτυχθέντος του έθνικου αισθήματος, καταδιώκονται άυστηρώς τά άσιανά όργανα και μέλη, όπως πάλιν τά Έλληνικά έν Ρώμη κατά την εποχήν της ισχυροτάτης έθνικής συνειδήσεως. Είδος, ως είπειν, διεθνούς μουσικής, εις την δημιουργίαν του όποιου ένησχολήθησαν πολλοί μελοποιοί τών τελευταίων χρόνων, δέν έδυνήθη να καρπορορήση, διότι δέν έρριζοθόλει επ' ούδένος οικείου έδάφους. Όπως όθεν ή μουσική έκπληρώση την ύψηλήν αυτής άποστολήν όφείλει να είναι έθνική. Έκ τούτου προκύπτει όποία ήτο ή εισαχθείσα μουσική εις τόν χριστιανικόν ναόν κατά τούς πρώτους χριστιανικούς χρόνους, ήτις βεβαίως δέν έδύνατο να ήναι είμη έθνική, ούχι ζένη και άγνωστος, ή έντελώς νέα μελοποιία, μηδέν κοινόν έχουσα προς την σύγχρονον Ιεράν μουσικήν της τών έθνικών θρησκείας και προς την τότε τών θεάτρων μουσικήν, όργανικήν και φωνητικήν. Αναμφίβολον επίσης είναι ότι ή τó πρώτον εις τόν χριστιανικόν ναόν εισαχθείσα μουσική, όλονέν διαμορφουμένη επί τó τελειότερον έπεκράτησεν επί πολλούς αιώνας και μέχρι της άλώσεως της Κωνσταντινουπόλεως.

Αλλά ποία τις ήτο ή πρώτον εισαχθείσα εις τόν χριστιανικόν ναόν μουσική; ποία ή πρό της άλώσεως και μετ' αυτήν, ποία επί τουρκοκρατίας Ιερά μουσική και ποίον έχει κοινόν ή σημερινή και ή έν χρήσει εις τούς ήμετέρους να

ως προς ταύτην ἢ ἐκείνην. Κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τοῦ χριστιανισμοῦ ἡ ἐκκλησία ἀδιοργάνωτος εἶναι οὕτως καὶ ἀνευ σταθεροῦ κέντρου, καταδικωμένη δὲ ἀπηνῶς δὲν εἶχεν ἀνεῖν νὰ φροντίσῃ περὶ συστηματικῆς εἰσαγωγῆς τῆς μουσικῆς ὡς τέχνης ἀνεξαρτήτου, οὐχ' ἦτιον ἐκκλησιαστικοὶ πατέρες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης πολλαῖς ἐγραψαν περὶ τοῦ διὰ τῆς μουσικῆς θρησκευομένου τέλους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ἡ μουσικὴ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἔλαβε χαρακτηριστὴ οὐσιώδη καὶ ἐθεωρήθη τὸ ἄξιον ὡς ἐν τῶν κυρίων καθήκοντων τοῦ χριστιανοῦ πρὸς αἶον καὶ δοξολογίαν τοῦ Θεοῦ. Τότε ἡ ἱερὰ μουσικὴ ἐγένετο ἀνάλογος πρὸς τὴν ἄλλην ἐξωτερικὴν λαμπρότητα τῆς ἐκκλησίας, μεγαλοπρεπῆς δὲ ἀρμονία συνειληφῶς τῶν τελετῶν, τῶν ἐρητῶν καὶ τῶν πανηγύρεων τὴν λαμπρότητα. Τότε ὅτε ὡς οἶκος προσεχῆς καὶ συναθροίσεως δὲν ἐχρησίμευον πλέον ἰδιωτικαὶ οἰκίαι, οὐδὲ τὸ ὑπαίθριον καὶ αἰκατακώμῃσι, ἀλλὰ μεγαλοπρεπέστατοι ναοὶ μετὰ μεγίστας προόδους, ἐγένετο παραδεκτὴ μουσικὴ μεγαλοπρεπῆς ἵνα αἰνεῖται τελεταῖς ἐπιθειάζει, ἐν ταῖς ἐρηταῖς εὐφραίνῃ, ἐν ταῖς πανηγύρεσι τέρπῃ, ἐνούμενη δὲ μετὰ τῶν ψαλμῶν κατακοιμίζῃ διὰ τῆς μελωδίας τὸ ἀγριαῖον τῆς ψυχῆς τῶν σφόδρα ἐκτεθροισμένων, τῷ προσνηθῆ καὶ λείψ τῆς ἀκοῆς, τὸ ἐκ τῶν λόγων ὠφέλιμον λανθάνοντως ὑποδεχόμεθα: «Ἡ μουσικὴ αὕτη δὲν ἦτο ἄλλη ἢ ἡ τῆς θυμέλης χορωδία, ἡ τοῦ θεατροῦ, ἡ ἐθνικὴ μ' ὄλον ὅτι κατὰ τῆς μουσικῆς ταύτης ἐξανεστήσαν οἱ ἐκκλησιαστικοὶ πατέρες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, αὕτη εἰσέβαλεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐπεκράτησεν ἐν αὐτῇ ἐπὶ πολὺ. Τῆς μουσικῆς ταύτης διάφορος ἦτο ἡ ἐπικρατήσασα ἕκαστε ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Ἱερουσαλήμ, καλουμένη ἀγιοπολιτικὴ καὶ ἴδιον ἀποτελοῦσα σύστημα.

Περὶ τῆς πολιτείας τῆς μουσικῆς τῆς ἐπικρατήσασα πρὸ τῆς ἀλώσεως ἔχουμεν ἀσφαλῆ μαρτύρια τὰς διατάξεις τῶν αυτοκρατόρων δι' ὧν περιορίζεται τὸ προσωπικὸν τῶν χορῶν τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ὑπεραυξήσαν, εἰς 25 ψάλτας καὶ ἄλλας μαρτυρίας ὅτι χοροὶ πολὺφωνοὶ καὶ παναρμόνιοι ἐξετέλουν τὰς ψαλμωδίας. Ἐπίσης μαρτυρημένον εἶναι ὅτι μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἦτο καὶ ἐμεῖν πάντοτε ἡ αὕτη τῶν ἀρχαίων μουσικῆ, ἡ ἐθνικὴ, ἥτις καὶ οὐδέποτε ἐπαυσε διδασκόμενη ἐν τοῖς τότε ἐκπαιδευτηρίοις. Οὐχ' ἦτιον ὁμολογημένον ἐστὶν ὅτι ἡ Ῥωμαϊκὴ ἐκκλησία ταύτην τὴν μουσικὴν παρέλαβεν ἐκ τῶν Βυζαντινῶν, προσαρμόσασα αὐτὴν εἰς οἰκείον τῶν πιστῶν αὐτῆς μουσικὸν αἶσθημα. Νεώτεροι μελέται ἀπέδειξαν ὅτι ἡ ἀρμονικὴ πολυφωνία ἐλήφθη ὑπὸ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς, διότι αὕτη τὴν ἐγνώριζε πολὺ πρότερον καὶ εἶχεν αὐτὴν ἐν χρήσει, παραλαβούσα αὐτὴν, μετὰ τῶν λοιπῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν, ὡς φυσικὸς καὶ ἄμεσος κληρονόμος, παρὰ τῶν ἀρχαίων, οἵτινες ἐκάλουν αὐτὴν παναρμόνιον ὠδὴν.

Ἀλλὰ τί παρέλαβε καὶ διετήρησε ἡ μετὰ τὴν ἄλωση μουσικὴ ἐκ τῆς πρὸ αὐτῆς μέχρι τοῦ 1816 ὅπταν προκύπτῃ εἰς μέσον τὸ σημερινὸν σύστημα; Αἱ νεώτεροι ἔρουναι τῶν μελωδιῶν τῆς ἀπὸ τῆς ἀλώσεως μέχρι τοῦ 1816 ἱερᾶς μουσικῆς, παρασκευασμένης διὰ μουσικῶν σημείων ἀποκαλύπτουσι ἡμῖν ὅτι ἡ σημερινὴ ἱερὰ μουσικὴ εἶναι παντελῶς διάφορος κατὰ τὴν ἀκουστικὴν καὶ τὴν μελοποιεῖν τῆς πρὸ τῆς ἀλώσεως, οὗτε αἱ μουσικαὶ κλίμακες οὗτε οἱ ἦχοι αὐτῆς ἔχουσι τὴν αὐτὴν διαίρεσιν, ἦν τὸ πρὸ τῆς ἀλώσεως μουσικὸν διάγραμμα, καὶ ὅτι ἅπαντα ἡ ἀκουστικὴ θεωρία τῆς σημερινῆς ἱερᾶς μουσικῆς εἶναι τὸ μὲν Τουρκικὴ, τὸ δὲ Περσικὴ, τὸ δὲ Ἀραβικὴ.

Ὡς ἦτο ἐπόμενον μετὰ τὴν κυριαρχίαν τῶν Τούρκων, ἐξέλειψαν οἱ πολὺφωνοὶ χοροὶ καὶ ἀναγκάσθησαν νὰ ἐπινοήσωσι νέον εἶδος μελοποιίας μονοφώνου, δυναμένης νὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν προτέραν ἐκ τῆς πολυφωνίας τῶν χορῶν παραγομένην ἡδονήν. Ἡ νέα αὕτη μελοποιία, ἡ ἐπινοηθεῖσα

ὑπὸ ἱεροψαλτῶν, οἵτι ἦσαν οἱ ἐπὶ τουρκοκρατείᾳ, διαφέρει οὐσιωδῶς τῆς πρὸ αὐτῆς ἀναπτυσσομένη δὲ πάντοτε ὑπὸ τὴν ἐπιδράσιν τῆς μουσικῆς τῶν κρατουμένων, καὶ ἐν χειρὶν ἀνθρώπων στερουμένων καὶ αὐτῶν τῶν στοιχειωδαστάτων μουσικῶν γνώσεων, ἀποβάλλει σὺν τῷ χρόνῳ πάντα βυζαντινὸν αὐτῆς χαρακτῆρα, καὶ μέχρι τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἐξετουρκίσθη, ἢ μάλλον εἰπεῖν ἐξεπερσίσθη μέχρι βαθμοῦ ἀπιστεῖτον ὑπὸ τῶν κατὰ καιρῶν ἀνεπιστημόνων ἱεροψαλτῶν τῆς Μεγάλης ἐκκλησίας, ὧν τινεὶ κατὰ μαρτυρίαν ἀσφαλῆ ἦσαν συγχρόνως καὶ αἰδοῖοι (χαινετέδες) τῶν σουλτανικῶν ἀνακτόρων, γνωρίζοντες μόνον τὴν τουρκικὴν, τὴν περσικὴν καὶ ἀραβικὴν μελωδίαν, ἦν εἰσὴ γαγον καὶ εἰς τὴν ἱερὰν μουσικὴν. Ἀπὸ τοῦ 1816 ὅπταν παραδεκτὸν ἐγένετο τὸ σημερινὸν σύστημα, διεκόπη πᾶσα σχέσις πρὸς τὴν προτέραν ἱερὰν μουσικὴν. Οὕτω τὴν πολὺφωνον, σεμνωτάτην καὶ μεγαλοπρεπῆ μουσικὴν τοῦ μεσαιῶνος μέχρι τῆς ἀλώσεως, ἀντικατέστησε διακεκλασμένη ἀσιανὴ ῥινωδία, ταπεινωτάτη καὶ ἀγενεστάτη, μεθυστικτικὴ καὶ ἐκλελυμένη, συμποτικὴ καὶ ἡδυπαθῆς, ἥμιστα ἐθνικὴ, οὐδόπως δὲ τῇ θρησκευτικῇ διανοίᾳ τῆς λέξεως καὶ τῇ λατρείᾳ προσήκουσα.

Ἡ μουσικὴ αὕτη παραδοθεῖσα ἡμῖν ἐξ ἡμερῶν ἐθνικῆς ταπεινώσεως καὶ τελείας μουσικῆς ἀπαιδεύσεως κρᾶμα οὕτω ἀλλόκοτον ἑλληνικῆς, τουρκικῆς, περσικῆς καὶ ἀραβικῆς μελοποιίας, οὐδεμίαν κεκτημένην τεχνικὴν ἄξιαν, περιεστῆθη καταφυγούσα ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐκκλησίᾳ. Ἡ ἐμμονὴ ὅθεν εἰς τὴν σημερινὴν ἱερὰν μουσικὴν εἶναι ἐνδείξις ἀπειροκαλίας καὶ ἀπαιδεύτου μουσικοῦ αἰσθηματος, ἔλλειψις δὲ ἐθνικῆς συνειδήσεως καί φιλοτιμίας, τὸ νὰ ἀναπέμπωμεν μετὰ ἐξηκονταετη ἐλευθέρων βίον τὰς εὐχὰς καὶ δεήσεις ἡμῶν διὰ τουρκικῶν ἀμυνῶν. Εἶναι αἰσχύνῃ νὰ εὐρισκόμεθα εἰσέτι εἰς τηλικαύτην ἀπάτην, πιστεύοντες ὅτι ἡ σήμερον ἀκόλαστος καὶ κακότεχνος, ἢ μάλλον ἀτεχνος ἱερὰ μουσικὴ εἶναι ἐθνικὴ καὶ μάλιστα ἀρχαία!! Ὁ φόβος δὲ μὴ διὰ τῆς παραδοχῆς τῆς πολυφωνίας καὶ παναρμονίου μουσικῆς ἐκφραγισθῶμεν προδίδει παχυλωτάτην ἀγνοίαν τῆς μουσικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας ἡμῶν, ἥτις διδάσκει ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ ἐκκλησία κατὰ τοὺς λαμπροτέρους αὐτῆς χρόνους καὶ ἐπὶ σειράν αἰῶνων τὴν πολὺφωνον μουσικὴν, ἀνψώσασα τὴν ἐντελεστάτην τέχνην, εἶχεν ὡς τὸ ῥωμαίτερον αὐτῆς ἐγκαλλώπισμα καὶ τελειουργότερον τῆς ἀριστοτέλους τῆς ὄργανον ὅτι τὴν μουσικὴν ταύτην ἐξ αὐτῆς παρέλαβον αἱ δύο ἀδελφαὶ ἐκκλησίαι Ῥωμαϊκὴ καὶ Ἑθαγγελικὴ καὶ ὅτι τὸ σημερινὸν μουσικὸν σύστημα ἐστὶν ὄνειδος κατασκευάσμα καὶ εἰδεχθὲς ῥάκος τῆς δουλείας καὶ ταπεινώσεως τοῦ γένους ἡμῶν. (**)

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ἡ ἐταιρία τοῦ ἀπὸ Πάτρων εἰς Πύργου σιδηροδρόμου ἤρξατο τῆς ἀνεγέρσεως ξυλίνου παραπήγματος ἐπὶ τῆς νεοτεύκτου μεσημερινωτέρας αἰμασίας παρὰ τὸν μῶλον «Καλαθῶρων», ἵνα χρησιμεύσῃ αὕτη ὡς σταθμός. Ἐπὶ τοῖς δικαίους παραστάσεσι τῆς λιμενικῆς ἐπιτροπῆς, ὁ Νομαρχῶν ἐνταῦθα παρήγγειλε τῷ Ἐφόρῳ νὰ ἐμποδίσῃ τὸ ἔργον μέχρι οὗ ἀποφανθῇ ἡ Κυβέρνησις, ἐὰν ἔχη δικαίωμα ἡ ἐταιρία, νὰ καταλαμβάνῃ καὶ χρησιμολογῇ εἰς ἀπεκλειστικὸν αὐτῆς ὄρελος λιμενικὰ ἔργα συντελεσθέντα δι' ἀδράς δαπάνης καὶ προ-

(**) Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐγκύψωσιν εἰς πληρεστέραν μελέτην τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου ζητήματος, δύνανται νὰ προσφύγωμεν εἰς τὴν «Περὶ τῆς κατὰ τὸν μεσαιῶνα ἱερᾶς μουσικῆς τῆς Ἑλληνικῆς ἐκκλησίας» περισπουδάτου πραγματείας τοῦ καθηγητοῦ Ι. Δ. Τζέτζη, ἐξ ἧς ἠτιλήσαμεν καὶ ἡμεῖς κατὰ τὸ πλείστον τὸ ἄνωτέρω.

ρισμένη νὰ ἐξυπηρετήσωσιν ὠρισμέναις ἀνάγκαις τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς γεωργίας. Ἐπὶ τῇ ἀποφανθῇ ἡ Κυβέρνησις ἐγένοντο αὐτῇ σχετικαὶ ἐπιρωτήσεις εἰς τὴν Βουλὴν ἐν μέρει τῶν βουλευτῶν μας καὶ ἤδη ἀναμένεται ἡ ἀπόφασις αὐτῆς. Τὸ ζήτημα τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Σταθμοῦ συνδέεται στενῶς μὲ τὸ τῆς προεκτάσεως τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς μέχρι τῆς αἰμασίας ἐκείνης, ἀφοῦ δὲ αὕτη ἐπετράπη, ὅα ἐπιτραπῇ θεθείαις τῇ ἐταιρίᾳ καὶ ἡ ἀνεγέρσις τοῦ σταθμοῦ οὐδ' ἀνευ ἡ γραμμῆς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ λειτουργήσῃ. Ἡ περὶ τούτου γνώμη τοῦ ἀφορολογουμένου διὰ μακρῶν ἄλλοτε ἀναπτυχθεῖσα καὶ ὑπεστηρηθεῖσα, εἶναι γνωστὴ τοῖς πάσι. Φρονούμεν ὅτι λίαν ἐπιζήμιον ὅα ἀποβῇ τῇ ἡμετέρᾳ πόλει ἡ ὑπὸ τοῦ σιδηροδρόμου κατάληψις τῶν αἰμασιῶν, ἡ δὲ μελετωμένη δι' αὐτῶν ἔννοσις τῶν δύο γραμμῶν ὅα συμπληρωσῇ τὰς συνεπείας τοῦ ἐπιζήμιου ἔργου.

Ἡ ἴδια σιδηροδρομικὴ ἐταιρία ἀποβλέπουσα πάντοτε εἰς τὴν ἐγκατάστασιν ἐνιαίου σταθμοῦ ἐντὸς τῆς πόλεως καὶ εἰς τὸ κέντρον αὐτῆς, παρημέλησε τὴν ἀνεγέρσιν τοιοῦτου ἐν τῇ κεφαλῇ τῆς ἀπὸ Πύργου εἰς Πάτρας γραμμῆς, παρὰ τὸν ναὸν ἀγίου Ἀνδρέου, καὶ εἰώμεν ὀλίγον ἀλόκληρος ἡ γραμμὴ αὕτη ὅα παραδοθῇ εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ κοινῶν, ὅα χρησιμεύσῃ ὡς σταθμὸς μία ἀθλία ἀποθήκη, κατὰλληλος μόνον διὰ σταύλων. Ἡ ὄψις τοῦ σταθμοῦ τούτου καὶ τῶν περίξ ἐστὶν οἰκτρὰ, μαρτυρεῖ δὲ ἄρκυ ἀφιλοκαλίαν καὶ περιφρόνησιν πρὸς τὸ κοινόν.

Ἡ ἀγορὰ τῶν σταφίδων εἶνε σταθερά. 200 Γ. Πύργου ἡγοράσθησαν πρὸς δρ. 210 (ὡς εἰς χύμα καὶ 220 ἐν βαρελίοις. Εἰς τὰς τιμὰς ταύτας πωλεῖται δὲν ὑπάρχουσι, διότι ἔχουσι μείζονας ἀπαιτήσεις. Ὡσαύτως ἡγοράσθησαν Πατρῶν πρὸς δρ. 193. Αἱ τιμαὶ ἐν Μασσαλίᾳ ὑποστηρίζονται εἰς τὰ φρ. 44—44.50. Ἡ Ἀμερικὴ ζητεῖ καρπὸν Πύργου καὶ προσφέρει τὴν τιμὴν τῶν σελληνίων 16/9—17, ἐν δὲ τῇ Ἀγγλίᾳ ἡ ἐλπιζομένη τιμὴ τῶν ἐπικρατικῶν σταφίδων εἶνε τὰ σελλήνια 25. Ἐκ Παρσιῶν σήμερον ἡγγέλθη τηλεγραφικῶς ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ φόρου καὶ αὐθις ἀνακοινεῖται ὑπὸ μαρφῆν μάλιστα ἀπειλητικῶς τέραν.

Ἡμεῖς οἴτινες πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἐπαναλαμβάνομεν στερεοτύπως ὅτι παρ' ἡμῶν ἡ ὀλοφορία ἐστὶν ἡ πολυτόκος τῶν ἐγκλημάτων μήτηρ, δὲν ἔχομεν ἀνάγκην νὰ ἐξάρωμεν τὸ ἔργον τοῦ ἀφοπλισμοῦ ὅπερ διενεργεῖ ἀπὸ τινος ἐνταῦθα ἡ Μοιραρχία ὑπὸ τὴν ἀνωτέραν διεύθυνσιν τοῦ ἀντιμοιραρχοῦ κ. Βλαχοπούλου, ἀλλ' ἀπλῶς νὰ ἐπαινέσωμεν τὴν ἐνέργειαν ταύτην τοῦ κ. Βλαχοπούλου, ὅτι δι' αὐτῆς προσκιάται ἕνα εἶς τίτλον εἰς τὴν κοινὴν ἐκτίμησιν καὶ νὰ ἐχρηθῶμεν ὑπὲρ τῆς ἐξακολουθησεώς τῆς ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ τόπου καὶ τῆς ἐν αὐτῷ τάξεως. Συνιστῶμεν ἐν τούτοις τὴν ἀπλουστεράν καὶ συντομωτέραν διαδικασίαν κατὰ τὸν ἐνεργουμένον ἀφοπλισμὸν, τὴν ἀμειωμένην καταστραφῆ τῶν κατασχόμενων ὀπλῶν καὶ τὴν εἰκοσιετταῶρον κράτησιν συνοδουμένην ὑπὸ ἀσπίδος καὶ εἴτινος ἄλλου ἐν περιπτώσεσιν ὑποτροπῆς ὅστις δὲ τῶν οὕτω τιμωρομένων φρονεῖ ὅτι δικαιοῦται νὰ φέρῃ ὄπλα ἀτιμωρητῆ καὶ ποιεῖται χρῆσιν αὐτῶν κατὰ τῶν ὁμοίων του πρὸς ἀπλήν ἐπίδειξιν, ἢ προσφύγῃ εἰς τὰ δικαστήρια νὰ διεδικῆσῃ τὸ δικαίόν του. Ἡ διαδικασία αὕτη ἐφαρμοσθεῖσα ἄλλοτε ἐνταῦθα ἔσχειν ἀποτελεσματικὰς εὐάρεστα. Τὸ κακὸν τῆς ὀλοφορίας εἶναι τόσῳ μέγα καὶ τόσῳν ὀλοφῶν ἀποτελεσμάτων παρεκτικῶν, ὅστε πρὸς περιστολὴν τῶν αἰσθηθῶσιν ἐπὶ τινὰ καιρὸν λεπτολογίαις τιτῆ νομικαί.

Ἡ πρὸ πολλοῦ ὑποδειχθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα Ἐμπορικοῦ Συλλόγου «Βορμῆς» μείωσις τῶν λιμενικῶν τελῶν, προταθεῖσα δὲ ὑπὸ τῆς λιμενικῆς ἐπιτροπῆς ἐγένετο δεκτὴ ὑπὸ τοῦ Ἐμπορευτοῦ ὅπερ ἐξέδωτο ἤδη τὸ σχετικὸν τῆς μειώσεως τῶν τελῶν ἐκείνων Βασιλ. Διάταγμα.

— Ο ξηρότιμος ημών φίλος κ. Νικ. Ζηλήμων έφείτης έμνηστεύσατο ένταύθα τήν σεμνήν και καλλίστην δεσποινίδα Άδαμαντίνην Σπ. Πετρίδην, έν μέσω των εύχών των πολυαριθμών συγγενών των εύχομένων αύτοις πάν αγαθών και τήν εύτυχίαν ής είσιν άξιοι οι μελλοντομοί.

— Ο παρ' ημίν Έφείτης κ. Κωνστ. Μανιάκης προήχθη εις τήν θέσιν του παρ' τῷ Άρειῷ Πάγῳ Άντεισαγγελέως. Ο κ. Μανιάκης, κατά γενικήν γνώμη, διά τῆς νομικῆς αὐτοῦ πολυμαθείας και τοῦ εις τήν υπηρεσίαν του δικαίου ζήλου αὐτοῦ, θ' ανταποκριθῇ έν πληρότητι εις τὰς απαιτήσεις τῆς νέας θέσεώς του και θέλει διαπρέψει έν αὐτῇ ὡς διέπρεψε κατά τὸ μακρὸν και έντιμον δικαστικὸν στάδιόν του ὡς δικαστής, πρόεδρος και έφείτης· οὕτω δὲ ή έκλογή αὐτοῦ ὡς Άντεισαγγελέως του Άρειῷ Πάγῳ έκρίθη και παρ' ημίν ὡς λίαν έπιτυχή.

— Καί έτέρου καλλίστου δικαστοῦ στερεΐται τὸ ημέτερον έφετεῖον διά τῆς εις Άθήνας μεταθέσεως του κ. Νικολ. Ζηλήμονος. Ο κ. Ζηλήμων φέρων ὅλα τὰ έφόδια καλοῦ δικαστοῦ εἰς έπιστημονικῆς μορφώσεως, έκ χρηστότητος ήθους και εἰς ήτλημένης δξυδεκτικῆς, ένέπνεε παρ' ημίν πάνταν έμπιστοσύνην και άπηλάυεν άμερίστου τῆς έμπιστοσύνης του κοινού, ὅπερ οὕτω μετά λύτης βλέπει αὐτὸν άπερχόμενον έντεῦθεν.

— Είς τήν μίαν των κενωθεισών έδρῶν του ημετέρου Έφείτου εκλήθη προαχθεὶς ὁ τέως πρόεδρος των έν Τρικκάλους Πρωτοδικῶν κ. Δ. Ποταμιάνος.

— Ο Ιερωνήρυξ κ. Ηλ. Βλαχόπουλος θά έμιλήσῃ τήν προσεχῆ Κηρικὴν έν τῷ έρω νᾶφ τῆς Παντανάσης.

— Έκ των Καταστημάτων Άνέστη Κωνσταντινίδου εξέδθησαν τὰ τεύχη 13 και 14 του «Μικροῦ Θησαυροῦ τῆς Έλληνικῆς γλώσσης» ήτοι του «Έλληνικοῦ Λεξικοῦ του ὕψητου των Έλληνικῶν γραμμάτων έν τῷ Έθνικῷ Πανεπιστημίῳ κ. Δ. Μ. Για ν ἄ ρ η, άρχόμενα από τῆς λέξεως ὁμογεγγῆς και φθάνοντα μέχρι τῆς λέξεως πλάξ. Τὸ 15 τεύχος εκδοθήσεται μετά ένα μῆνα.

Μετ' εύχαριστήσεως πληροφορούμεθα ὅτι ὁ καλλίστος νέος και έντιμώτατος διδάσκαλος τῆς τε Ιταλικῆς γλώσσης και τῆς διπλογραφίας ὡς έν προηγουμ. φύλλοις τῆς έφημερίδος ημῶν άνηγγείλαμεν, άπεφάσισε νά σχηματίσῃ από τῆς 15 τρέχοντος μηνός δύο διακεκριμένας τάξεις έσπερινῶν παραδόσεων εἰς έκάτερον των μαθημάτων, εις ας θέλει διδάσκῃ ανά μίαν ὥραν έκάστης ημέρας εις έκάτεραν των τάξεων τούτων, έκάστη των ὁποίων θ' αριθμῆ τοῦλάχιστον πέντε μαθητῶν.

Τὰ διδάκτρα ὁρίζονται δι' έκαστον των μαθημάτων τούτων πρὸς δραχμὰς 15 κατά μῆνα.

Όθεν οἱ έπιθυμοῦντες νά εκδιδαχθῶσι καρποφόρως τ' άνωτέρω μαθήματα, ας άποτανωθῶσιν έγκαίρως εις τὸ ένταῦθα γραφεῖον του κ. Δημητρίου Φιλίππου.

Δύναται νά διαθέσῃ και 5 ὥρας έκάστης ημέρας εις οἰοῦδήποτε έμπορικὸν κατάστημα, διεκπεραιῶν τήν Έλληνικὴν ή Ιταλικὴν άλληλογραφίαν ή καταστιχογραφίαν.

ΕΙΣΙΔΗΘΗΣΕΙΣ

Τὸ έν Πατρῶς Βασ. Ὑποπροξενεῖον τῆς Ιταλίας, λαβὸν παρὰ του Ιταλικῷ Μονοπωλείου των καπνῶν τήν έντολήν νά προβῇ εις τήν άγοράν 6,000 περίπου οκάδων καπνοῦ Άργους, καθιστᾷ γνωστὸν τοῖς έμπόροις εκείνοις, οἵτινες έπιθυμοῦσι νά παρουσιάσωσι τὰς προσφορὰς των, ὅτι δύναται νά εξετάσῃσι τὰ δείγματα και λάβῃσι γνώσιν των

έρων, έν τῷ γραφεῖῳ του Προξενεῖου από τῆς προσεχούσ. Δευτέρας.

Πάτραι 19/3 Μαρτίου 1890.

**Επισκεφθῆτε τὸ
A LA MENAGERE**

(ὁδὸς εὐαίου Νικολάου, ἀπέαντι οἰκίας Κρεμύδης)

Εἰς τὸ πληρέστατον τοῦτο έν τῇ πόλει Πατρῶν κατάστημα, διευθυνόμενον ὑπὸ του κ. Άθανασίου Σ. Άθανασίου, πωλοῦνται ἅπαντα τὰ εἶδη τῆς οἰκιακῆς και μαγειρικῆς χρήσεως, εἶδη άγειοπλαστικῆς και ὀαλουργικῆς εἰσομηχανίας, παντοειδῆ σκεῦη έκ κρυστάλλου, πορτζελάνης και λοιπά. Έτερα σκεῦη, πρὸς διακόσμησην αἰθουσῶν και τραπεζαριῶν, κλίναι ὀρειχάλκιναι και ὀρειχαλκομιγεῖς. Ὀργανα και παιγνίδια πρὸς διασκέδασιν. Πολύφωτα δι' έκκλησίας. Ὀπλα κινηγίου και στρατιωτικὰ, πιστόλια και περιστροφή παντός εἶδους, βραπτομηχαναὶ δι' οἰκογενείας. Νιπτήρες πλήρεις εις διάφορα σχήματα κτῆ πλείστα ἄλλα εἶδη, ἅπαντα εις λίαν συμφερούσας τιμὰς μη έπιδεχόμενα συναγωνισμῶν.

Τὸ ένταῦθα γνωστὸν καφενεῖον και ζαχαροπλαστεῖον του Μάρκου Φιλίππου περιελθὸν εις τήν κυριότητα του Πέτρου Έλλοῦλ περιορίζεται κατ' αὐτὰς εις καθαρόν Ζαχαροπλαστεῖον έν τῷ αὐτῷ γωνιαίῳ καταστήματι του κ. Γ. Σγίζα.

Ο νέος ἰδιοκτήτης ὑπόσχεται τοῖς πολυπληθεῖσι πελάταις του καταστήματος τήν αὐτὴν και μείζονα προθυμίαν και περιποίησην, άφρονίαν γλυκυσμάτων τελειοτάτης τέχνης και διαφόρων πνευματωδῶν ποτῶν, ὑπὸ τήν έποπτεῖαν και διέυθυνσιν του κ. Μάρκου Φιλίππου εἰς δ και άπεκδέχεται τήν εύγενῆ συνδρομήν των.

Θά διδεται τσοκολάτα με αυγὸ με γάλα και σκέτη, τέτον, γάλα.

Πέτρος Έλλοῦλ

ΟΙΝΟΠΟΙΙΑ

Α. Α. ΣΥΨΩΜΟΥ
ΕΝ ΠΑΤΡΑΙΣ.

Έν τῷ καταστήματι του κ. Συψώμου πωλοῦνται:

OINOS μέλας, τριετής πρὸς λ. 50	ή φιάλη	} κτήρη
OINOS λευκός, » » 50	»	
OINOS μέλας, πενταετής δρ. 1	»	} κτήρη
CURACAO (Κιουρασώ) » 5	»	
ΕΥΚΑΛΥΠΤΟΣ (Πικρὸν) » 1,25	»	
Έν τῷ αὐτῷ καταστήματι πωλεῖται οἶνος πολὺ παλαιὸς άρίστης ποιότητος, τονικὸς, δι' άσθενεῖς πρὸς δρ. 2 ή φιάλη		
ΒΟΡΔΩ » 2	»	
SAUTERNES (λευκός) » 2 1/2	»	
Αἱ τιμαὶ δι' άποστολὰς εἰσιν διαφορετικαί.		

Εἰς τήν οἶναποθήκην Ἰωάννου Τζατζόνη πλησίον οἰκίας Πάνου Άλεξοπούλου ή Κραβαριώτη πωλοῦνται οἶνοι μαῦροι άρίστης ποιότητος, παλαιότατοι και διὰ τοὺς άσθενεῖς ὠφελιμότατοι. Οἱ μὲν τριετείς πρὸς λεπ. 80 έκάστην οκάην οἱ δὲ διετείς πρὸς 60

Ο κ. Πέτρος Φάβρος Φερρώννης διπλωματοῦχος άγρονόμος Ιταλικῆς σχολῆς, οἰνοποιὸς και χημικὸς, προσφέρει τὰς υπηρεσίας του εις ὄντινα έχει χρεῖαν αὐτῶν, εἴτε πρὸς καλλιέργειαν άγρῶν, και ὀποροφόρων κήπων, εἴτε πρὸς βελτίωσιν αὐτῶν· προσέτι και δ' εργασίας οἰνοποιητικῆς και πνευματοποιίας. Άπευθυντέον εις τὸ γραφεῖον του «Φορολογουμένου»

**ΜΥΡΑΣΑΛΙΣΤΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
MUTUAL
MANCHESTER**

Ίδρυθὲν τὸ έτος 1870.

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΕΝ ΠΑΤΡΑΙΣ.

Διορισθεὶς Γενικὸς πράκτωρ έν Έλλάδι έδραν έχουσαν τὰς Πάτρας, του έν Manchester Πρασφαλιστικοῦ Καταστήματος «The Mutual» λαμβάνω τήν τιμὴν νά έπικαλεσθῶ τήν ὕμετέραν προτίμησιν εἰς οἰαδήποτε ασφαλείας ήν προὔτιθεσθε νά ενεργήσῃτε επί τῆς ἰδιοκτησίας σας κατά των κινδύνων του πυρός.

Η πρὸ πολλοῦ κερκημένη παγκόσμιος ὀβλήψις τῆς Έταιρίας ταύτης και ή μεγάλη επέκτασις των έργασιών της καθιστᾷσι περιττὴν πᾶσαν προσπάθειά, μου διὰ τήν περαιτέρω πρὸς ὕμᾶς σύστασιν τῆς έν λόγῳ Έταιρίας.

Τὰ απαιτούμενα ασφάλιστρα εἰσὶ τόσῳ μέτρια ὅσω ή φύσις των αναδεχομένων κινδύνων τὸ επιτρέπουσι πᾶσαν δ' ἐπ' αὐτῶν περαιτέρω πληροφορίαν εύχαρίστως θέλω παρέξει ὕμιν.

Διατελῶ μεθ' ὕπολήψεως
B. Γ. ΜΑΡΣΑΛΛ
Πράκτωρ.

Νέος με τὰς καλλίστας συστάσεις, προσφέρεται νά διδάξῃ με τρόπον πρακτικώτατον τήν Ιταλικὴν, Γαλλικὴν και Γερμανικὴν γλώσσαν.

Πληροφορίαι εις τὸ κατάστημα του κ. Ι. Δ. Αμπεροπούλου.

NEON ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟΝ.

Ο κ. Καππαρδάκης, ὁ καλλιτέχνης ζωγράφος αναγκαζόμενος ένεκεν οἰκογενειακῶν ὑποθέσεων και χάριν τῆς υγείας του, νά μείνῃ επί τινα ἀκόμη καιρόν έν Πατρῶς, άπεφάσισε νά συστήσῃ και φωτογραφεῖον, πλὴν φωτογραφεῖον οὐχι ὡς τὰ μέχρι τοῦδε έν Πατρῶς, ἀλλ' έντελές, έν τῷ ὀποίῳ δύναται νά έκτελέσῃ εργασίας παντός εἶδους και μεγέθους και ἴσας, αν οὐχι καλλιτέρας των έν Εὐρώπῃ.

Περὶ δὲ των τιμῶν δύναται τις νά κρίνῃ όταν μάθῃ ὅτι δύναται νά έχῃ τήν φωτογραφίαν του εις φυσικὸν μέγεθος και έντελῶς καλλιτεχνικῆς ἀντί μόνον 25 δραχμῶν.

Τὸ φωτογραφεῖον κείται ἀπέναντι του «Στρομπεῖου Παρθενχωγείου».

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Ο Παναγιώτης Γκοτσόπουλος κάτοικος Ίσαριε διά τῆς από 24 Ίανουαρίου ε. ε. αίτήσεώς του πρὸς τὸ Δικαστήριον των ένταῦθα Πρωτοδικῶν ή τήσατο διά τοὺς έν αὐτῇ λόγους νά τῷ έπιτραπῇ και έγείρῃ τήν περι διαζεύξεως άγωγήν του κατά τῆς συζύγου του Έλένης Δημητροπούλου, τὸ δὲ Δικαστήριον δεχθὲν τήν αίτησιν διά τῆς ὕπ' αριθ. 331 ε. ε. αποφάσεώς του διέταξεν τήν κατά νόμον δημοσίευσιν τῆς παρούσης.

Πάτραι 7 Μαρτίου 1890.
ὁ πληρεξ. δικηγ. του Παναγ. Γκοτσόπουλου
Κ. Ν. ΦΙΝΟΠΟΥΛΟΣ.